

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

6. De generetione viuentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

primo debet dari ipsi à Deo: ergo si calor non potest per calefactionem producere substantiam, debet habere à iam virtutem altiorē sibi communicatam.

26 Respondeo, quod illa actio exire poterit ab accidentibus secundum quamcunque rationem, secundum quam possunt producere substantiam; melius autem diceretur ab ipsis exire, ut sunt virtus substantiæ, non ut recipiunt virtutem distinctam à substantia, quia illa esset superflua, & gratis asseritur: neque tamen inde sequeretur, quod non requiratur illa actio substantialis excellentior, quam actio alteratiua.

Ad confirmationem respondeo negando sequelam: nam quemadmodum licet aliqua causa in actu primo possit producere in virtute sua diuersos effectus, ut calor potest producere hunc calorem, & illum calorem; non potest tamen sufficere in actu secundo una & eadem actio, sed pluri faciendæ sunt actiones ad pluriificationem terminorum separabilium: ita etiā quamuis calor possit producere calorem & substantiam; una tamen actio non potest sufficere, & præsertim cum quando producit substantiam, possit non esse calefactio, seu actio productiua caloris.

Ad secundam confirmationem respondeo, negando sequelam antecedentis: non enim ex illa ratione id colligitur, sed quia per nullam actionem prouenientem à sua virtute potest id facere, & ex eo quod non habet virtutē producendi gratiam ex se, nec est virtus ipsam producenti. Calor autem est virtus (ut suppono hic cum aduersariis, quamuis sit fallum) producendi substantiam, & consequenter potest habere & actionem productiuam caloris, & aliam actionem superiorem productiuam substantiæ, absque alia virtute superaddita.

QVÆSTIO V.

De Generatione viuientium.

Quamuis generatio, qua vñum viuens producit aliud viuens, conueniat in ratione generationis, ut sic cū generatione quacunque substantiali, & ut sic describi possit eodem modo, quo supra descripsimus generationem ut sic tamen quia habet rationem particularem, secundū quam differt ab alijs generationibus, quæ non sunt viuentium, & hoc non solum ex eo quod terminus ipsius sit distincta rationis à termino aliarum generationum; quia sic etiā generatio ignis distinguitur à generatione aquæ, sed ex alia particulari ratione, qua omnes generationes viuētium conueniunt inter se, & differunt à generationibus non viuētium, propterea non erit abs re hic generationes, secundum hanc rationem particularem describere, seu potius descriptionem communiter à Philosophis assignatam explicare.

CONCLUSIO.

27 Bene describitur generatio viuentium esse origo, seu productio viuētis à viuente, mediante principio vitæ coniuncto in similitudinem naturæ. Hæc conclusio est communis.

Probat; quia omni & soli conuenit, ut patet ex explicatione singularum particula ū. Dicitur origo hoc est productio quia in hoc conuenit tanquam in genere cum quacunque alia productione. Dicitur viuētis, quia per eam non solum substantia debet produci, sed substantia viuens; & per hoc distinguitur à generatione substantiali quacunque, quæ haberet pro termino substantiam non viuētem. Dicitur à viuente, quia viuens necessario requiritur ad generationem viuētis, qualem iam describimus; Unde quamuis calum non viuens produceret animalia imperfecta, illa productio ex hoc capite non esset generatio huiusmodi. Dicitur: mediante principio coniuncto, s. ū à principio vitæ coniuncto, quia ad hanc generationem requiritur, quod genitum & generans coniungantur in principio substantiali concurrente ad aliam generationē, hoc est quod in generatē reperiatur in intrinsece principium ali-quod substantiale requisitum ad generationem; & quod illud ipsum principium reperiatur in ipsomet genito: & sic sane in homine generante reperiatur semen quod requiri-

tur ad generationem alterius hominis, quod semen secundum materiam saltem, ex qua componitur, reperitur etiā intrinsece in homine generato: & idem est de alijs animalibus, & plantis etiam generatis, ut patet. Per hanc autem particulam excluditur productio, qua Deus qui est viuens producit alia viuētia, siue corporea, siue incorporea; neque enim producit illa mediāte principio coniuncto, cū nihil reale physicum & singulare in Deo existens reperiatur in viuente vllō creato ab ipso producto. Per hanc autem particulam non excluditur productio Filij æterni à ratione generantis, imo potius includitur, quia fit mediante cooperatione essentia Divinæ, quæ ipsa eadem numero reperitur in Patre & Filio.

28 Excluditur etiam per hanc particulam productio; qua calum, quamuis esset viuens, produceret animalia aut viuētia sublunaria, quia non fieret mediante principio coniuncto.

Sed non videtur excludi productio, qua producuntur vermes ex hominibus, nec etiam Eua ex costa Adæ; quia utraque productio fit mediante principio coniuncto concurrente ad illam productionem: productio enim vermium fit ex materia prima in homine existente, & productio Euz facta est ex materia prima, ex qua constabat costa Adæ.

Et si quæras per quam aliam particulam excludantur istæ productiones.

Respondetur eas excludi per particulam à Viuētē, per quam significatur causalitas effectiua, talem enim causalitatem non habuit Adam respectu productionis Euz; nec habent homines respectu vermium qui producuntur ab alijs causis extrinsecis.

Contra: homines habent actiuitatem respectu humoris seu substantiæ illius, ex qua producuntur vermes: ergo possunt dici habere actiuitatem respectu vermium: nec enim alia ratione mares habent actiuitatem, aut dicuntur principia productiua aliorum hominum, nisi quatenus habent actiuitatem productiuam seminis, ex quo fiunt.

Respondetur negando consequentiam: ad cuius probationem dicitur, quod non propterea præcise homo dicitur esse principium alterius hominis ex eo, quod producat semen ex quo fit alter homo, sed etiam, quia illud semen habet aliquam actiuitatem in ordine ad producendum alium illum hominem.

Contra: quia idem posset dici de humoribus.

Respondeo ergo aliter negando consequentiam, quia homines non producunt humores illos quatenus sunt viuētes; nec vermes ab ipsis, quatenus sunt viuētes, procedunt, ut patet ex eo, quod ex mortuorum cadaueribus procreantur vermes, cum tamen illa cadauera non viuāt.

29 Dicitur denique in similitudinem naturæ, per quam particulam denotatur quod viuens productum per generationē à viuente debeat esse simile ipsi in natura, & sic sine dubio homo productus ab alio homine producit in similitudinem naturæ. Hinc aliqui excludunt productionem vermium & capillorum, ex suppositione quod capilli viuāt, à ratione generationis hic descriptæ, quia scilicet non sunt similes homini. Sed contra hoc est, quod sint exclusi per aliam particulam anteriorem.

Deinde productio multi communiter dicitur comprehendendi sub generatione hic descriptæ; & tamen mulus est diuersæ speciei ab equo & asina, à quibus generatur, & consequenter illa productio non est in similitudinem naturæ: ergo productio viuentium non debet excludi à generatione per hoc quod non sit in similitudinem naturæ, & ergo præterea male additur illa particula in similitudinem naturæ in prædicta descriptione.

Propter hanc replicam communiter dicitur, quod per illam particulam non debeat intelligi similitudo vniuersalis, ac perfecta in natura specifica, sed similitudo aliqua particularis, quam habent generas & genitum in aliqua ratione generica particulari, in qua conueniunt inter se magis quam cum alijs rebus: talem autem similitudinem mulus habere videtur, & cum equo, & cum asina non vero apparet vlla similitudo inter vermes aut capillos &

hominem; unde possent excludi per illam particulam; nec refert quod excludantur etiam per illam: potest enim lapis excludi à ratione hominis & per genus ipsius, nempe animal; & etiam per differentiam, nempe rationalitatem.

30. *Verum quidem est*, quod in definitione non debent poni plures particule solummodo ad excludendam unam rem, quia id esset superfluum, unde si per alias particulas exclusæ sunt productiones vermium & capillorum, hæc particula non debebat superaddi, nisi ad excludendam aliquid aliud. Quid ergo exclusum est particulariter per hanc particulam?

Respondeo excludi per illam generationes viventis à viuento mediante principio coniuncto, quæ non essent in similitudinem naturæ, nec secundum rationem specificam, nec secundum rationem etiam genericam particularem; qualis generatio, quidquid sit an detur de facto, lane est possibilis; ut si verbi gratia Deus crearet aliquam substantiam viuentem & sensitiuam diuersissimæ rationis ab animalibus, quæ de facto sunt productæ, quæ posset produci mediante principio coniuncto animalia diuersissimæ rationis, sicut corpora celestia producant varios effectus sublunares, cum quibus non habent particularem aliquam similitudinē nec in specie, nec in genere aliquo proximo: Hæc autē generatio est origo viventis à viuento mediante principio coniuncto, sed non esset in similitudinē naturæ, & consequenter non esset talis generatio, qualem iam describimus. Unde existimo per hanc descriptionem generationis viuentium non describi generationem viuentis, ut sic, quatenus comprehendit omnem generationem viuentis, quæ habet particularem modum ac rationem, secundum quam conuenit cum alijs generationibus viuentium, & disconuenit à generationibus omnibus non viuentium.

Et si quæramur, cur generatio, ut sic, non sit descripta.

Respondeo quia Authores voluerunt tantum describere generationes viuentium, quas de facto constat dari.

Potest autem obijci contra hanc descriptionem, quod æque videatur competere generationi Filij æterni, ac productioni Spiritus sancti, & consequenter quod productio Spiritus sancti esset generatio, non minus quam Filij; sed hoc est contra fidē, ut patet ex Symbolo sancti Athanasij: *Spiritus sanctus à Patre & Filio, non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens*, nempe alia processionē distinctæ rationis à productione: quæ esset aut factio, aut creatio, aut generatio; ergo mala est prædicta descriptio. Minor & consequentia patet: probatur sequētia maioris, quia Spiritus sanctus est tam similis Patri, quam Filius, & eodem modo procedit mediante principio coniuncto viuentis à viuento: ergo prædicta descriptio æque conuenit productioni ipsius, ac productioni Filij. Hæc difficultas examinari solet in materia de Trinitate, & ea oppressi Doctores varias exhibent solutiones, nec eorum vllus propter eam ausus est negare, hanc descriptionem esse bonam, sed ea supposita conantur excludere ab ea productionem Spiritus sancti, & includere processionem Filij.

Porro aliquid hic breuiter dicendum de hac difficultate: videbatur, ut si quis eam definitioni opponat, habeatur quid responderi possit.

Richardus excludit processionem Spiritus sancti, quia per naturā hic intelligit essentiam, & prout productiua est: Spiritus autem sanctus licet habeat essentiam diuinam, non tamen, ut productiua est ad intra, quemadmodum est in Patre ac in Filio, nec consequenter ut natura, prout hic capitur natura.

32. Pro hac sententia confirmanda ait hic *Arriaga* olim adduxisse hunc locum ex Concilio Florentino sessione vltima. *Nam credentes Spiritum Sanctum à Filio negnamquam procedere, necesse est ut intelligant Spiritum Sanctum à solo Patre procedere, ac consequenter non esse Filium.* Ex quo loco sic argumentum se dicit ex mente Concilij: Qui negant Spiritum sanctum à Filio procedere,

re, coguntur negare dari Filium in diuinis: quia scilicet Filius in ratione talis constituitur per virtutem productiui Spiritus sancti; ergo natura, in cuius similitudinem produci debet Filius, dicit virtutem producendi alium sibi similem.

Addit præterea, doctos aliquos recentiores hunc locum pro ea sententia ita libenter arripuisse, ut putarint eam de fide; alios vero propter illum motum ad sustentandam illam sententiam.

At tandem impletur fatetur, locum illum non sufficere ad persuadendum illam sententiam, propter duas responsiones quas adhibet: prima est, quod illud, & consequenter, non necessario debeat denotare conuenientiam aliquam ex sententia illa particulari Græcorum, sed consequentiam ad doctrinam, quam tam Græci quam Latini credere debent, nempe dari Trinitatem personarum, ita, ut sensus sit: & consequenter Spiritum Sanctum non esse Filium.

Secunda responsio est: quod quamuis denotaret consequentiam ex doctrina particulari Græcorum, & sensus esset, & consequenter non dari vllō modo in diuinis Filium; consequentia tamen non esset de fide; neque enim argumenta, & absurda illata à Concilio ad probandum aliquid quod definitur, debent esse de fide, sicut ipsæ conclusiones definitæ, ut communiter Theologi docent.

Verum nec locus ille ad hoc propositum vltimo ratione facit, nec si faceret, hæc due responsiones sufficerent ad enervandam viuentis, ut mirum sit aut vllōs doctos viros potuisse se in eo fundare, aut Arriaga propter has responsiones cum ijs non conuenire, si alia fundamenta non haberet. Vtrumque hic breuiter ostendam.

33. Itaque quod responsiones non valcant, patet: nam sensus ille, qui in prima responsione prætenditur dari posse ijs verbis, quamuis posset dari ipsis secundum se, tamen non potest dari ipsis ad mentem Concilij, nec ita, ut discursus Concilij possit habere alium sensum quam ineptum, ac ridiculum: aliquid enim deberet concludi contra Græcos, & illa consequentia debebat habere aliquem finem, sed prorsus in illo sensu nihil concluderetur contra Græcos, nec illatio illa finem vllum habere poterat: & per hoc sufficienter impugnata manet prima responsio.

Contra secundam vero facit, quod quamuis illatio Conciliorum non esset de fide, tamen semper manifestacienda est, & sufficit pro probabili fundamento, quando ex aīo capite non constat oppositum. Quod vero locus ille ad præsens propositum non facit, probatur manifeste: quia quāuis ex mente Concilij & veritate sequeretur (ut certe sequitur) quod si Spiritus Sanctus non esset productus à Filio, non daretur Filius, tamen hoc non esset ex eo quod ad conceptum Filij requireretur absolute virtus productiua, sed ex eo quod si Spiritus Sanctus non esset productus à Filio, sequeretur quod Filius non haberet essentiam & voluntatē diuinam sibi communicatam pro illo instanti quo esset producendus Spiritus sanctus, & consequenter non esset Filius, quia si esset, deberet esse in illo instanti, & habere essentiam, & voluntatem sibi communicatam; & si haberet illa sibi tum communicata, deberet tam necessario producere Spiritum Sanctum quam Pater.

Quamuis itaque si Filius diuinus non esset productiua de facto, sequeretur quod non esset, tamen non ideo hoc sequeretur, quia necessarium sit ad conceptum Filij productiuitas. Unde si Spiritus sanctus per impossibile non esset producibilis non sequeretur quod secunda persona producta non esset Filius.

Hic in forma respondeo ad argumentum Arriagæ ex Concilio negando antecedens: illa enim non est ratio, sed quia sequeretur ex defectu productionis per discursum à posteriori i, quod Filius non esset similis in essentia cum Patre, ut iam dixi. Itaque ex hoc loco sententia præcedens Richardi non potest cum illa probabilitate confirmari.

Sed nec bene etiam impugnatur ab Arriagæ num. 45. hoc modum naturæ licet et primo definita sit esse principium motus, & quietis eius in quo est; & in hoc sensu nec Deus

Ad descriptionem generationis viuentium competit productio Spiritus sancti.

Sententia Richardi

Confirmatio Arriagæ

In 43. na. u. doct. in Arriagæ.

In pug. natio se. re. Richardi facta ab Arriagæ.

Deus, nec Angelus haberent naturam; tamen postea ab omnibus illa definitio sic explicata est, ut posset competere omni essentia, etiam diuinæ, quæ propterea natura vocari potest quatenus est principium primum constitutiuum rei, & radix operationum ac perfectionum sibi competentium; Unde, inquit, constat nomen naturæ in definitione generationis capi pro essentia, & non pro principio productiuo.

Relictum. *Contra hanc impugnationem facit*, quod quamuis natura utroque illo modo capiatur, non tamen inde sequatur quod in definitione generationis non accipiat alio modo, nempe illo quo videtur *Richardus*: nec *Arriaga* probat quod id sequatur; sed gratis asserit quod expresse negat *Richardus*; unde manifeste petit principium.

M. Ior. impug. *34 Melius impugnatur sententia Richardi*, quia gratis asserit, quod natura debeat capi in illa definitione pro essentia, ut est productiuum.

Richardi sententia, ut est productiuum. Deinde mulus generatur propriissimè, ut omnes fatentur, & tamen non habet potentiam generatiuam: ergo ut aliquid generetur, non requiritur talis potentia.

Præterea si requiritur ad generationem potentia productiuum, non certe nisi talis potentia, qualis requiritur ad ipsammet generationem, hoc est potentia generatiua, sed de fide est; hanc non requiri, alias Filius diuinus non esset generatus, quia non habet potentiam generatiuam proximam, qualem habet Pater; remota autem non sufficit, quia alius Spiritus sanctus haberet potentiam generatiuam, eo modo quo requiritur ad generationem, & sic esset generatus quantum ad hoc; quod est contra *Richardum*.

Sententia Thomistarum. *Thomistæ* communiter intelligunt per illam particulam *in similitudinem nature*, quod res generata debet esse similis generanti ex vi processionis, seu productionis: Et propterea excludunt productionem Spiritus sancti à ratione generationis, quia licet habeat esse similis Patri tam bene quam Filius, tamen non habet hoc ex vi processionis, seu productionis formaliter.

Verum quandoquidem ex vi istius productionis producatur in esse Spiritus sancti, & illa productio ex natura sua particulari quatenus distinguitur a quacumque alia productione, terminetur ad Spiritum sanctum, ut Spiritus sanctus est, omnino difficile ostendunt quomodo non habeat esse similis ex vi suæ productionis: ad tollendam quam replicam varias adhibent responsiones, de quibus in suo loco proprio.

Scholæ demum intelligunt per illa verba id, quod sonant, nempe genitum debere esse simile in natura generanti, & non excludunt per hanc particulam Spiritum sanctum, quem ex vi processionis fatentur esse similem in natura Patri & Filio, non minus quam Filius est similis Patri: sed excludunt ipsum per aliam particulam subinellectam in descriptione, nempe per *ly naturalis*, quæ debet adiungi: nam sensus definitionis est, quod generatio sit productio naturalis, seu naturaliter & non libere facta; hoc autem non competit productioni Spiritus sancti secundum ipsos, libere enim producitur per voluntatem libertate essentiali: quæ doctrina ut verior hic supponi debet, suo loco examinanda & probanda.

Clarior descriptio generatio- nis vultum. *Ex his patet*, & sensus & bonitas descriptionis communis; qui tamen vellet clarius definire generationem viuentium, ut sic posset dicere quod sit productio, quæ aliquid viuens producit naturaliter aliud mediante principio communito. Et si vellet postea definire determinatam illam speciem generationis viuentium, per quam terminus producitur similis, dicit quod sit productio, quæ aliquid producit aliud sibi simile naturaliter, mediante principio communito; & utramque generationem tam communem quam particularem bene describeret, ut patet ex dictis.

Quomodo generans concurrat ad generationem viuentium. *35 Quæres*, quomodo ad generans concurrat ad generationem viuentium.

Respondendo breuiter, relicto prolixiore examine ad medicos, & anatomistas patrem nunquam concurrere immediate, quia sæpe non est in instanti generationis, & si sit, omnino eius existentia est impertinens ad generationem: & sæpe idem sentio de matribus contra *Arriagam* & *Ma-*

frium; nam quamuis existant quando fit generatio, & sufficienter etiam applicentur; tamen quantum ad productionem substantialem geniti, illa existentia & applicatio non est sufficiens absque aliqua alia causa. Quod si alia admittenda sit, illa sola sufficit: quod autem non sufficiat præsentia, & existentia matris, ut mater dicatur actiue se habere ad productionem substantialem viuentis geniti, patet, quia non aliter videtur mater se habere ad formationem fœtus immediate quam terra se habet, ad formandas plantas in ea generatas. Sed certum est, quod terra non concurrat immediate actiue ad illas producendas, quamuis existat & applicetur, dum producuntur: ergo idem dicendum de matre quantum ad concursum immediatum: & dico quantum ad concursum immediatum, quia habet concursum mediante semine, qualem non habet terra.

Confirmatur hoc euidenter, quia non habet maiorem concursum immediatum ad formationem fœtus, quam gallina incubans ouis habet ad formandos pullos ex ouis genitos: sed non habet gallina concursum immediatum substantialem ad illos formandos, sed tantum concursum dispositiuum, ut colligitur euidenter ex eo, quod non solum mediante eius concursu producuntur pulli suæ speciei, sed diuersarum specierum, si supponantur oues aliarum auium.

Confirmatur secundo, quia si gallina haberet concursum substantialem ad producendos ex ouis pullos, non producerentur pulli in absentia gallinæ per applicationem aliarum causarum disponentium: sed hoc falsum, quia experientia constat, pullos ex ouis nasci, quibus applicatur calor hypocauti aut furni.

Confirmatur tertio, quia non est verisimile, quod mater sit magis principalis, & immediata causa generationis, quam pater: ergo sicut hic non habet concursum immediatum, ita nec illa.

Concurrit ergo pater & mater actione substantia, quatenus producunt substantialem semen, ex quo formatum fœtus & viuens.

Quod si quæras, an ipsum semen immediate concurrat effectiue; Philosophus videtur tenere quod semen patris sic concurrat, non vero matris, quia dicit semen patris esse actiuum, matris vero passiuum tantum. Medici vero dicunt utrumque semen esse actiuum; & consequenter videtur in eorum sententia utrumque actiue concurrere.

Philosopho fauet, quod utrumque semen non videatur eiusdem rationis, quia si essent, sufficeret vnum tantum, nec requireretur commixtio alterius. Quod si sint diuersæ rationis, satis verisimile est, quod vnum agat in alterum, ipsum conuertendo aut corrumpendo, & consequenter quod vnum sit actiuum & alterum passiuum. Medicis vere non duntaxat suæ congruentiæ, quarum vna est, quod si semen matris non esset actiuum, non esset ratio cur filius referret tam notabiliter matrem quandoque, quam solet facere.

Sed ad rem ipsam quod attinet, imprimis semen, si non sit animatum, non attingit productionem animæ, quia forma seminis quæcumque, quæ non est anima, est sine dubio imperfectior animæ, & consequenter impotens animam producere.

Deinde si non sit animatum, est difficile quod attingat productionem corporis organici, quod est subiectum animatum quia illud corpus est perfectius semine, tum quia in instanti, quo producitur illud corpus, videtur destrui semen, ex semine enim fit id quod destruitur in illo instanti non producit aliquid tum existens, ut est euident: tum denique, quia reuera productio corporis organici, ut & augmentatio ipsius, videtur esse productio vitalis vegetatiua, & consequenter exigens procedere connaturaliter ab anima; si autem esset animatum, facilius posset ipsi describi productio tam animæ (excipio semen humanum) quam formæ corporeitatis de nouo producendæ ad eum modum quo ramo viuæ plantato in terra conceditur vis actiua immediate attingens productionem substantialem tam animæ, quam formæ corporeitatis, correspondentis parti

partibus arboris ex ramo generata. An autem semen sit animatum, postea dicam disputatione prima de Anima.

36 *Solent etiam hic queri*, quānam sit causa immediata generationis aliarum substantiarum, an scilicet accidentia, an substantia. Sed hæc difficultas soluta est secundo *Physicorum*, ubi ostensum est, substantias immediate per virtutem suam substantialem producere alias substantias absque concursu immediato accidentium; hoc enim supposito, substantia generans debet dici causa immediata istius generationis.

Præterea queri solet, an quando sit generatio, detur resolutio compositi destructi vsque ad materiam primam; hoc est, utrum tum sicut destruitur compositum præcedens, destruantur etiam omnia accidentia absoluta istius compositi, ita ut in genito nihil remaneat ex eis, quæ erant in corrupto præter materiam primam. Sed & hæc etiam difficultas soluta est ex dictis in *Physica*, nam in sententia eorum, qui ponunt accidentia illa absoluta, ut quantitatem, & qualitates, subiectioni in materia prima, dicendum est, quod non detur talis resolutio in nostra vero, & Thomistarum, qui putamus accidentia illa subiectioni in toto composito, dicendum est quod detur talis resolutio, quandoquidem pereunte composito perire debent omnia accidentia in illo subiectata.

QVÆSTIO VI.

Quid sit corruptio substantialis.

CONCLUSIO.

37 *Corruptio substantialis est mutatio totius substantialis in non totum substantiale, manente subiecto, seu parte materiali istius totius. Vel mutatio, quæ aliquando mutatur à forma substantiali ad priuationem, seu negationem illius forme. Hæc in re debet esse communis; & patet*, quia omni & soli competit: quotiescumque enim materia quæ erit sub forma substantiali, habet postea priuationem, aut negationem illius forme, corrumpitur necessario totum compositum ex materia, & illa forma, siue forma destruitur ut contingit in omnibus corruptionibus, præter humanam; sine non, ut contingit in hominis corruptione, & nunquam fit corruptio substantialis propria opposita generationi, de qua hic agimus, quin materia transeat à forma ad priuationem; nec potest assignari in quo melius collocanda sit corruptio quam in tali transitu, seu mutatione.

Deinde quotiescumque de aliquo toto, de quo verum erat dicere, existit, postea verum est dicere, non existit; si maneat subiectum ipsius, dicitur corrumpi proprie, & consequenter datur vera, ac propria corruptio; & nunquam datur corruptio, quin sit verum dicere, quod aliquid compositum quod prius existit, non existat; nec in aliquo melius collocanda est ratio formalis corruptionis quam in huiusmodi transitu: ergo bene describitur esse talis transitus.

Dixi autem, *manente subiecto*, quia si totum compositum quoad subiectum & formam, seu quoad omnes partes substantiales definiret, non corrumpere, quod tamen spectat ad questionem de nomine.

38 *Dices*, si destrueretur totaliter, siue per annihilationem, siue per transubstantiationem corpus hominis, magente anima, aut materia prima ignis manente forma ignis, tum corrumpere, homo & ignis: sed tamen non mutaretur totum in totum manente subiecto, nec mutaretur materia prima à forma ad priuationem: ergo male describitur corruptio substantialis in conclusione.

Probat sequela maioris, quia non annihilaretur, nec transubstantiaretur illud totum, quandoquidem maneret aliqua pars ipsius: ergo corrumpere, quandoquidem non datur aliqua actio destructiva substantialis media inter annihilationem, transubstantiationem, & corruptionem.

Respondetur negando sequelam maioris, ad cuius probationem dico, non dari quidem de facto aliquam mediam, sed possibilem esse, nimirum illam, de qua sit mentio in obiectione, quæ quia non est data de facto unquam,

non erat necessario nec nominanda nomine aliquo proprio, nec definienda.

Quod si quis tamen vellet definire actionem destructivam substantialem, ut sic communem omni actioni, quæ non est annihilativa, aut transubstantiativa, dicat esse mutationem totius substantialis in non totum substantiale manente aliqua parte substantiali ipsius: & hanc actionem postea potest diuidere in eam, quæ est mutatio totius, manente parte materiali; & in eam, quæ est non manente parte materiali: & rursus potest diuidere eam, quæ est mutatio manente parte materiali, in eam, quæ est manente parte materiali tantum, & talis est destructio omnis compositi de facto præter huminum; & in eam quæ est manente parte materiali & formali, & talis est destructio hominis, ut patet.

Quæres primo, an detur corruptio substantialis?

Respondetur quod sic, ex omnibus principiis ex quibus colligitur dari de facto materiam primam, & formas substantiales.

Quæres secundo, an hæc mutatio sit naturalis, hoc est An sit secundum inclinationem subiecti?

Respondetur primo non posse esse secundum inclinationem compositi, quod denominatur mutari in non esse, & corrumpi, quia nihil potest inclinari naturaliter ad non esse suum inclinatione innata, de qua loquimur, quidquid sit de elicita.

Respondetur etiam, non esse secundum inclinationem saltem primariam, & per se materiam, quæ per corruptionem transit ab esse formæ ad non esse eius, quia alias materia non appeteret formam, à qua transit per corruptionem; neque enim potest aliquid inclinari per se primo ad aliquam formam, & ad non esse istius formæ. Dixi autem primariam, & per se, quia quandoquidem materia non solum appetit formam, quam habet, sed alias formas, & priuatio istius formæ sit medium necessarium ad alias formas, potest dici quod secundario & per accidens appetat illam priuationem, quatenus aliquid appetit necessario inferens illam priuationem, nimirum alias formas incompatibiles cum illa forma, nec in hoc videtur posse esse alia questio, quam de nomine.

40 *Quæres tertio*, an natura per se intendat corruptionem.

Respondetur, si per naturam hic intelligatur causa secundæ naturalis ordinis, substantialem corruptionem nullo modo intendi per se primo vlla ratione, bene tamen potest intendi per se secundario tam à causa particulari quam ab vniuersali.

Hæc resolutio quo ad primam partem est communissima, & probatur, tum quia ideo corrumpit ut generet: unde si posset generare absque corruptione non corrumpere: tum quia ex corruptione nullum bonum particulare aut vniuersale oritur, nisi quatenus concomitatur eam generatio.

Secunda pars videtur esse contra *Complutenses* hic quæ 3. Interdunt *disp. 3. m. 14.* dicunt enim naturam particularem non intendere per se etiam intentione secundaria corruptionem, bene tamen sic intendi à natura vniuersali.

Probat, quia tam natura vniuersalis, id est causa naturalis vniuersalis, quam etiam natura particularis assuequitur mediante corruptione bonum per se intentum; primario ab illis, nempe res illas, quas generant: ergo intendunt secundario saltem corruptionem, sine qua non assuequerentur illud bonum.

Confirmatur specialiter contra *Complutenses*, quia non magis sequitur bonum vniuersi ex corruptionibus, quam bonum ignis ex corruptione aquæ verbi gratia ex qua corruptione sequitur propagatio ignis, & etiam conservatio: ergo si natura vniuersalis intendit per se intentione secundæ corruptionem, etiam particula istam sic intendit. Nec sanè fauet *Complutensibus* D. Thomas dum dicit corruptionem esse de intentione nature vniuersalis non particularis: nam intelligendus est de intentione nature particularis istius rei, quæ corrumpitur, non vero de intentione nature particularis rei, quæ corrumpit.

Dices cum illis: Corruptio per accidens tantum coniungi

Quia corruptio substantialis.

Datur corruptio substantialis.

An sit naturalis.

An intendatur per se natura.

Interdunt secundario tam à causa vniuersali quam à particulari.